

HOSPODÁŘSKÉ POMĚRY V KLOKOTECH V XVII. STOLETÍ.

Jak jest patrné z urbáře rožmberského¹⁾, který datujeme k r. 1379, bylo tehda v Klokotech, náležejících k rožmberskému panství přiběnickému, 26 lánů bez čtvrti, tedy 25 sedláků. Když potom Táboři Klokoty zabrali (r. 1420), zrušili v nich faru a zádušní polnosti rozdělili mezi lid. Tím přibylo k sedlákům několik podsedků (chalupníků), takže kolem r. 1530 podle urbáře táborského²⁾ bylo v Klokotech 25½ lánu, tedy o ¼ lánu méně, zato však o 6 podsedků více, než ve XIV. století. Z osedlých drželi tehda Bornovec, Šimon, Bitovec, Ondřej Pechův, Teska, Jíra Příbec, Mach, Jan Duškův, Holata, Měchura, Matoušek, Jan syn Petrův a Jíra po celém lánu; více měli Šafář, Jíra Matoušův a Hubka, totiž po ¾ lánu, Mikeš 1½ l., Rafant ¼ l. a Sajrak největší majetek ve vsi, celé 2 lány. Méně než vyjmenovaní obdělávali Němý a Petr po ½ l., Ženíšek a Zdeněk po ¾ l. a Kůrek ¼ l. Z lánu platilo se po 40 groších pololetního úroku. Zdeněk platil nadto z 1 jitra ještě 1 groš. Z chalup platili: Jíra Matoušův 3 gr. a z krčmy 5 gr., Petr 4 gr., Uzdář 3 gr., Ženíšek 2 gr. a Král 2½ gr.³⁾.

Podrobněji o hospodářských poměrech v této vsi jsme zpraveni ze soupisu datovaného 2. listopadu 1675⁴⁾. Ač od skončení neblahé války třicetileté uplynula řada let, shledáváme, že nebyly v ohledu hospodářském ještě poměry zcela normální. Vysvítá to zejména z nedostatku potahů i dobytka chovného, čehož dokladem jsou krávy, jež měli hospodáři v nájmu. Půdu u Klokot řadí vzpomenutý soupis do druhé třídy, jako u Čelkovic, Zahrádky, Náchoda a j.

Podávám zprávy soupisu, doplněné tím, co odjinud známo, jako malý příspěvek k dokreslení starého obrázku vsi Klokot⁵⁾.

1. Pan Kryštof Malovec (z Malovic) po p. „Rudlofu“ Malovcovi obdělával 90 str. rolí, z nichž třetinu oséval na zimu, třetinu jeří, další díl ležel úhorem. Luk měl na 8 vozů sena. V hospodářství měl 4 koně, 2 voly, 15 krav, 15 jalovic a 3 svině. Jedná se o dvůr „panský“, neb „prelátský“, u silnice ležící, od r. 1731 náležející obci Tábořské⁶⁾.

2. Jan Soukup (dříve Jiřík Soukup, dnešní čp. 27) měl 24 str. rolí, osel však jenom 6 str. na zimu a 7 str. na jaro, 4 str. bylo lad a zbytek zůstal úhorem. Luk měl pod 2 vozy sena. V hospodářství choval toliko 2 koně, 1 krávu měl najatou. V „Knize nové gruntovní“ od r. 1719⁷⁾ nazývá se tento grunt Šrámkovským po Jiřím Šrámkovi (1713). Tehda k němu patřilo 40 str. pozemků a odhadován byl na 150 kop gr.

3. Pavel Volek (dříve Pavel Kovář, nyní čp. 32) ze 28 str. rolí měl 7 str. lad. Na zimu osel 7 str., na jaro 6 str., zbytek byl úhorem. Luk

1) Vydal Jos. Truhlář, Praha 1880.

2) Otiskl jej Fr. A. Slavík, Panství tábořské, Tábor 1884.

3) Dorota Králová odprodala grunt r. 1582 obci Tábořské.

4) Archiv tábořský E I a č. 14.

5) Literatura připojena na konci.

6) Viz Slavík, Panství tábořské str. 108—109. Obec Tábořská prodala dvůr r. 1876 měšťanu Janu Suchomelovi, po němž se v držení vystřídali Glor, Reichziegel, Veselý a K. Hrazánek. Za tohoto tu byla do r. 1906 parní mlékárna.

7) Archiv tábořský E I a č. 8.

měl rovněž pod 2 vozy sena. V hospodářství choval 2 koně, 2 krávy, 1 jalovici, 2 ovce, 1 svini. R. 1651 obživovalo nejen rodinu hospodářovu, ale i švakra se ženou a matkou⁸⁾. V nových gruntovních knihách nazývá se grunt Šimákovským. Měl tehda (r. 1719) 26 str. polí a byl ceněn na 90 kop. Jmenuje se na něm r. 1713 Jiří Varda.

4. **Václav Havlíček** (nyní čp. 30) měl str. pozemků, z nich však bylo 9 str. lad a 2 str. porostlin. Na zimu ošel 7 str., na jaro 5 str., 7 str. zůstávalo úhorem. Luk bylo pod 2 vozy sena. V hospodářství byli 2 voli, 2 krávy, 2 jalovice a 2 svině. R. 1651 obdělával hospodářství s dcerou, švakrem a jeho ženou⁹⁾. Po r. 1719 slove grunt Skalkovským (1713 Ondřej Skalka). Měl 54 str. pozemků a odhadován na 120 kop. Od r. 1722 hospodařil na něm rod **Dvořákův** (r. 1789 Matěj Dvořák).

5. **Vondra Pavliš** (dříve Jan Pavliš, nyní čp. 14) měl celkem 54 str. pozemků, ale 28 str. bylo lad a 5 str. porostlin. Zbytek obhospodařoval po tehdejší způsobu „na tři strany“, osévaje třetinu na zimu, třetina na jaře a zbytek nechávaje úhořiti. Luk bylo na 2 vozy sena. Choval 2 koně, 1 krávu, 2 jalovice a 1 svini, maje nadto 1 krávu nájemnou. R. 1651 byl na gruntě tom vedle rodiny hospodářovy i podruh Jakub Cyvoch se ženou¹⁰⁾. V XVI. st. nazýval se tento grunt „Krkacovským“. R. 1554 koupil jej od Ondřeje Topinky Pavel jinak Pavliš z Klokot za 120 kop. Po r. 1719 nazývá se grunt Hojzovským. Měl 88 str. pozemků a byl ceněn na 210 kop. R. 1713 uvádí se na něm Matěj Novotný.

6. **Špitálský dvůr** (dříve Jana Nograella) koupila obec Tábořská r. 1669 po smrti Jana Vincence Nograella z Claromonte, rychtáře tábořského¹¹⁾, po němž také nazýván byl „Žanovským“. Bylo k němu 40 str. rolí, z nichž 15 str. oseto bylo na zimu, 10 str. na jaro, zbytek úhořil. Luk bylo pod 4 vozy. Ve dvoře chování byli 4 koně, 6 krav, 1 jalovice a 1 svině. Při dvoře byla chalupa, v níž zůstával podruh. Z téhož roku (1675) zachoval se výkaz osevu i sklizně při tomto dvoře. Sklidilo se 76 mandelů 12 snopů pšenice, 160 mand. 14 snopů žita, 46 mand. 8 snopů ječmene, 133 mand. 1 snop ovsa, 10 vozů hrachu, 1 věrt. lněného semene a 1 věrt. konopného semence. Vyseto bylo téhož roku 7 korců 1 věrt konopného semence. Vyseto bylo téhož roku 7 korců 1 věrt. 3 čtv. pšenice, 22 koroů 2 věrt. žita, 4 korce 1 věrt. ječmene, 38 kor. ovsa, 3 kor. hrachu a 1 věrt. 2 čtv. semence¹²⁾. R. 1740 byly pole a louky od tohoto dvora připojeny ke dvoru panskému.

7. **Václav Vojta** (dříve Petr Votápek) držel 34 str. rolí, z nichž 7 str. ošel na zimu, 6 str. na jaro, 7 str. bylo úhorem, 10 str. lad a 4 str. porostlin. Luk měl pod 2 vozy sena. V hospodářství choval 2 koně, 4 ovce, 1 svini a 2 krávy měl nájemné. R. 1713 jmenuje se na něm Matěj Mareš.

8. **Jiřík Ježek** (? — dříve Martin Votápek) měl toliko 20 str. lad a 16 str. porostlin. Stavení, z něhož hospodář zběhl, bylo po ohni r. 1674 nově osazeno. Dobytka nechováno žádného. Luk pod 2 vozy sena užívala vrchnost (obec Tábořská). R. 1713 zapsán na tomto gruntě Martin Krejčí.

8) Srv. Jihoč. sborník hist. II, 1929, 17—18.

9) Tamže.

10) Tamže.

11) Viz Slavík, Pan. tábor. str. 107—108.

12) Tamže.

Od gruntu dříve **Ryndovského** byly role i luka „nad pamět lidskou“ odprodány.

9. Grunt dříve **Lesákovský** (nyní čp. 19) zpustl ve třicetileté válce a byl r. 1660 nově osazen. Hospodařil na něm (od r. 1663) **Jan Smiřický**, máje 40 str. rolí, z čehož osel 9 str. na zimu, 10 str. na jaro, 9 str. bylo úhorem, 9 str. lad a 3 str. porostlin. Luk měl na 2 vozy sena. Choval 2 voly, 3 krávy, 2 jalovice, 10 ovec a 1 svini. R. 1719 byl grunt o 44 str. odhadován na 200 kop, r. 1741 bylo tu však „pusté místo“, kde měštka tábořská Mar. Vorlíčková-Písecká vystavěla sobě chalupu. Od r. 1761 hospodařil na něm rod **Zemanův**.

10. **Dorota Vilmonová** (dříve grunt **Čmuchalovský**) měla 10 str. rolí, z čehož byly 4 str. ladem. Ostatek obhospodařovala rovným dílem „na tři strany“. Grunt byl nově osazen r. 1664, ale „drahně rolí“ bylo od něho odprodáno měšťanům tábořským. Dobytku v něm nechováno¹³⁾. R. 1713 píše se na něm **Václav Rousek**.

11. Chalupník **Jan Hluchý** (dříve **Jakub Přiběnický**) měl 13 str. polností, z toho 5 str. lad a 2 str. porostlin. Zbytek obdělával rovným dílem „na tři strany“. Choval toliko 1 krávu. R. 1713 jmenuje se na něm **Mich. Moravec**.

12. Chalupník **Jan Kovář** (skutečný kovář, dříve **Jiřík Baba**) z 15 str. rolí měl 3 str. lad, ostatek obdělával stejným způsobem. Luk měl pod 1 vůz sena. Choval 1 koně, 2 krávy, 1 jalovici a 1 svini. R. 1713 byl na této chalupě **Jakub Šimák**.

R. 1713 uvádějí se ještě pustá místa 13. (dříve **Jiřího Heřmana**) a 14. (dř. **Mart. Verštata**). Na gruntech **Nogrellovských** vznikla po revisitaci r. 1691 dvě zahradnická místa, 15. (**Pavla Hniličky**) a 16. (**Víta Tržila**). Mimoto byla tu r. 1713 **panská hospoda**, na niž se jmenuje **Frant. Schwartz**.

V celé vsi měli r. 1675 tábořští poddaní 414 str. rolí, z čehož osévali na zimu 96 str., na jaro 89 str., úhorem zůstávalo 98 str., lad bylo 99 str., porostlin 32 str. Pustý grunt byl 1, nově osazené 2¹⁴⁾. Luk bylo na 28 vozů sena. Chovalo se 17 koní, 6 volů, 32 krav vlastních a 4 nájemné, 25 jalovic, 16 ovec, 12 svin.

Dobrou poměry se zlepšily a měnil se i způsob hospodaření. Tak r. 1717 ze 484 str. rolí (proti r. 1675 + 70) bylo jenom 6 str. lad (— 93) a 6 str. porostlin (— 26). Luk počítalo se na 46 vozů sena (+ 18). Chov koní sice klesl (ze 17 na 11), ale zato stoupl chov volů (ze 6 na 21) a ovec (ze 16 na 45). Skoro stejným zůstal počet krav (34 místo dřívějších 36) a jalovic (22 místo 25). Vedle toho vykázáno bylo ve vsi 22 str. ½ věrt. zahrad.

Literatura o Klokotech. Klokoty, krátké popsání. Vydal A. J. Landfras 1850. — Heber Fr. A., *Böhmens Burgen, Vesten und Bergschlösser*, III., 191: Klokot. — Hulakovský J. E., *Dějiny hory Klokotské*. V Táboře 1868; II. vydání upravil J. Thir. V Táboře 1901. (Otištěno ve „Kvě-

¹³⁾ Patrně táž, jako **Dorota Velmová**, konvářka. Tato zdělila chalupu **Korsovskou** (r. 1670), již odkázala synu **Jarol. Poznaňskému** a ten odstoupil dědictví obci **Tábořské**, aby z užitku té chalupy bylo vydáváno buď chudým, nebo ke kostelu **klokotskému** aneb na mše 4 zl. rýn.

¹⁴⁾ Obec **Tábořská** asi tehda nabyla pustého místa chalupy někdy **Plockovské**, na němž vystavěla „k obecnému dobrému“ krčmu.

tech Marianských“ 1902 č. 2.). — Podlaha A., Drobné příspěvky k Soupisu. „Památky archeol.“ XXVIII., 57. — Sedláček A., Hrady, tvrze a zámky král. Českého IV., 151. — Týž, Průvodce po památných místech okolí tábořského, III., Klokoty. V Táboře, bez data. — Hrdlička R., O původu názvu „Klokoty“. „Český jih“ 1911 č. 24 a 25. — Janura V., Klokotská pouť. „Český lid“ XXV., 272. — Fastrová O., V Klokotech. „Národní politika“ 1924 č. 233, částečně otištěno v „Kraji kalicha“ II, 55. — Cikharť R., Páni z Klokot a jejich původní sídlo. „Český jih“ 1931 č. 9. — Srv. též „Tábor“ 1865 č. 17; „Český jih“ XI. č. 6, XII. č. 23; „Květy“ 1870, 215; 1881, II., 300; „Hvězda“ II., 1885, 81; „Sborník historického kroužku“ 1932, 109.
